

ŽEMAITIJOJE,

AUKŠTAITIJOJE,

DZŪKIJOJE,

SŪDUVOJE,

MAŽOJOJE LIETUVOJE

*Lietuvos muziejų kelio 14-asis naujienlaiškis***Rugsėjo 3 – rugsėjo 7 d.**

Lietuvos muziejų kelias jau pasiekė Mažąją Lietuvą ir kviečia apsilankyti Šilutėje, Rusnėje, Juodkrantėje, Nidoje bei Klaipėdoje.

Rugsėjo 3 d., pirmadienį, Lietuvos muziejų kelias užsuka į Šilutės muziejų ir kviečia daugiau sužinoti apie lietuvininkų buitį, patiekalus, lietuvininkų vaikus.

Šilutės muziejaus ištakos siekia XIX a. pabaigą, kai 1889 m. Šilokarčemos senąjį dvarą nupirko iš Klaipėdos kilęs dvarininkas Hugo Šojus (Hugo Scheu). Šiuo metu muziejuje ir jo filialuose yra sukaupta 56 957 eksponatai, veikia muziejaus mokslinė biblioteka, restauracijos centras, kultūros ir turizmo informacijos centras, vykdoma edukacinė veikla.

12-13 val. muziejuje vyks edukacinis renginys „Taip mokėsi lietuvininkų vaikai“. Pamoka vyks muziejuje įrengtoje senojoje Klaipėdos krašto mokyklos klasėje. Lankytojai susipažins su Mažosios Lietuvos mokyklos raida, buvusiu mokykliniu inventoriu ir mokytojo naudotomis vaizdinėmis priemonėmis (pirmosios kino demonstravimo priemonės, mokykliniai patefonai ir t. t.). Kiekvienas dalyvis turi galimybę pasėdėti senajame suole, pasijusti moksleiviu.

17-18 val. popietė „Lietuvininkų buitis ir patiekalai“. Šilutės muziejininkai kvies aplankyti naują, ypatingo susidomėjimo sulaukusią edukacinę programą „Kaip senieji lietuvininkai gyveno“. Čia senųjų lietuvininkų tarpe muziejininkai pristatys unikalius Klaipėdos krašto buities ir gyvenimo fragmentus. Papasakos apie Klaipėdos krašto gyvenamuosius namus, lietuvininkų rūbus bei kulinarinį paveldą. Išsamiau supažindins su tautiniu kostiumu, atskiromis klaipėdietiško kostiumo detalėmis, (marginėmis, kedeliais, vystėmis, perdrobuliais, delmonais, šimtaraštėmis juostelėmis...). Užsiėmimo metu akcentuos šio krašto ypatumus, gyvenamųjų namų išskirtinumą, rūbuose vyravusių spalvų derinius, savitus raštus. Užsiėmimas vyks etnografijos ekspozicijoje, todėl turėsime puikias galimybes pristatyti autentiškus Klaipėdos krašto buities daiktus, supažindinti su kiekvieno jų paskirtimi, istorija.

Užsiėmimo pabaigoje dalyvaujantys bus pakviesti į burtų kampelį. Čia muziejininkai ne tik papasakos kaip nuo visų blogų akių ir ligų apsisaugoti, bet ir kaip meilę prišaukti...

O tada, kaip ir dera tikriems lietuvininkams, „Vėlisym Jums gerą giliukį“ (linkėsime daug laimės), šmekiosim kafijos ir šoksim, dainas bei giesmes giedosim kartu su folkloro ansambliu „Ramytė“.

Rugsėjo 4 d., antradienį, lankytojų lauks Rusnėje (Šilutės raj.) įsikūręs Kazimiero Banio etnografinė sodyba-muziejus.

Kazimiero Banio etnografinė žvejo sodyba-muziejus yra intensyviai puoselėjamas. Jis įkurtas 1997 m. kaip tipiška žvejojančio ūkininko sodyba. Sodyboje yra tiek senovinių, dabar jau nebenaudojamų daiktų, kad sužinoti visų jų istorijas bei paskirtį prireiktų ilgo laiko. Rusnės etnografinės sodybos prieangyje kabo keli lininiai stendai, kuriuose adatėlėmis prismaigstyta šimtai spalvingiausių asmenybių kortelių. Sodybos atsiliepimų knygoje galima rasti įrašų, kuriuose savo susižavėjimą ir linkėjimus išreiškė žmonės iš keliolikos skirtingų pasaulio šalių.

Sodybai yra apie 200 metų. Rusnės salos gyventoja Marta Druskutė-Druskus 1988 sausi surašė testamentą, kuriuo ji po savo mirties sodybą palieka buvusio politinio kalinio Kazimiero

Banio vaikams Rasai ir Gintarui bei Klaipėdos konservatorijos docentui Petru Bielskiui su sąlyga, kad sodybos paveldėtojai jos ūkį paverstų į etnografinę sodybą-muziejų. Martos sodyboje buvo daugybė įvairiausių rakandų, žemės dirbimo ir žvejybos įrankių, kitų antikvarinių daiktų, todėl idėja išsaugoti šiuos daiktus muziejaus savininkams kilo tarsi savaime.

Nuo 15 val. K. Banio sodyboje vyks Rusnės Salos teatro aktorių skaitymai - ištraukos iš spektaklio „Naktis Jociškių koplytėlėje“ - tai dedikacija Jociškių dvareliui bei jų apylinkių istorijai. Režisierė Daiva Plikšnienė. Taip pat žiūrovus kvies Šilutės jaunimo ir suaugusiųjų mokymo centro spektaklis pagal V.Lanzbergio knygą „Obuolių pasakos ir kriausių“, interpretacija „Obuolių pasaka“. Režisierė Saulina Jokubauskaitė.

Rugsėjo 5 d. Muziejų kelias stabtelės Juodkrantėje, ant Kuršių marių kranto įsikūrusiame Miniatiūrų muziejuje. Nuo 10 iki 16 val. muziejuje vyks kūrybinės fotografijos dirbtuvės „Mažas gražus pasaulis – Juodkrantė. Klasikinė miniatiūra ir itin maža fotografija“.

Miniatiūrų muziejuje, Lietuvos dailės muziejaus padalinyje Juodkrantėje, rodoma per 300 kūrinių. Pristatoma subtili XVI–XX a. miniatiūrinė tapyba, paspalvinti vario raižiniai supažindina su kostiumo istorija. Eksponuojami biserio technika (siuvinėjimas stiklo karoliukais) sukurti paveikslėliai, dėžutės, piniginės, taip pat porceliano ir fajanso skulptūrėlės, puošnios vėduoklės. Reikšmingą ekspozicijos dalį sudaro talentingos savamokslės menininkės Lidos Meškaitytės (1927–1993) akvarelinės miniatiūros.

Kiekvieną vasaros sezoną muziejuje rengiamos parodos, prie pastato veikia šiuolaikinės lietuvių skulptūros lauko ekspozicija.

„Kūrybinėse fotografijos dirbtuvėse ieškosime atsakymo į klausimą „kur slypi grožis,“ – pasakoja edukatorė Rimantė Stankevičiūtė, - „kartu paieškokime jo mažuose dalykuose!“ Ir vaikus, ir suaugusiuosius kviesime susipažinti su miniatiūros žanru bei jo susidūrimo su fotografija pasekmėmis, drauge aptarsime labai labai mažo vaizdo sukūrimo ypatybes. Kūrybinėse fotografijos dirbtuvėse dailininkės Lidos Meškaitytės gimtinės vaizdų tema kursime šiuolaikinės miniatiūros – itin mažo formato nuotraukas. Galbūt surasime mažą, gražų pasaulį Juodkrantėje.

Rugsėjo 6 d., ketvirtadienį, 17 val. meno mylėtojus pasitiks Prano Domšaičio galerija Klaipėdoje, vyks parodos „Prano Domšaičio gėlės“ atidarymas ir meninė akcija „Dailininkai tapo gėles. Puokštė Domšaičiui“. Parodos lankytojai turės galimybę pirmą kartą pamatyti didžiąją dalį garsaus tapytojo ekspresionisto Prano Domšaičio sukurtų gelių naturmortų, o atidarymo metu stebės, kaip šiuolaikiniai Klaipėdos dailininkai, patys dažnai kuriantys naturmortus, interpretuoja P. Domšaičio kūrinius. Paroda veiks iki 2012 m. spalio 10 d.

Prano Domšaičio galerijos, Lietuvos dailės muziejaus padalinio Klaipėdoje, nuolatinėje ekspozicijoje nuo 2001 m. pristatoma iš Mažosios Lietuvos kilusio tapytojo ekspresionisto P. Domšaičio (1880–1965) kūryba – aliejiniai paveikslai, pastelės, akvarelės, ofortai ir piešiniai, siuvinėtos kompozicijos. Dailininkas P. Domšaitis, Karaliaučiaus meno akademijos auklėtinis, po Pirmojo pasaulinio karo išgarsėjo Vokietijoje, po Antrojo – sulaukė pripažinimo Pietų Afrikoje.

Neįkainojamą 665 P. Domšaičio kūrinių kolekciją 1989–2006 m. Lietuvai padovanojo Lietuvos fondas (Čikaga, JAV). Galerijoje taip pat veikia išeivijos dailininkų: tapytojo marinisto Česlovo Janušo (1907–1993), skulptoriaus Vytauto Kašubos (1915–1997) ilgalaikės ekspozicijos ir tapytojo Arbit Blato (1908–1999) paroda „Arbit Blatas. Sugrįžimas į tėvynę“.

Rugsėjo 7 d., penktadienį, 17 val. parodoje „Prano Domšaičio gėlės“ vyks pokalbis apie naturmortą „Nuo mažųjų olandų iki ekspresionistų“. Pokalbį ves galerijos vadovė, dailėtyrininkė Kristina Jokubavičienė. „Pokalbyje aptarsime naturmorto žanrą ir jo raidą nuo XVII amžiaus iki mūsų dienų; pamatysime, kaip naturmortus kūrė XVII a. olandų tapytojai,

sužinosime ar natiurmortas buvo populiarus XVIII–XIX a. ir kaip jis atstovaujamas Prano Domšaičio ir kitų XX a. pirmos pusės dailininkų ekspresionistų kūryboje,“ – pasakoja K. Jokubavičienė.

Rugsėjo 7 – 9 dienomis nuo 12 iki 17 val. galerijoje vyks ir kūrybinės dirbtuvės, kurių dalyviai bus kviečiami susipažinti su paroda „Prano Domšaičio gėlės“, sudėlioti gėlių dėlionę, patiems įvairiomis technikomis (pastelė, akvarelė, guašas, koliažas) sukurti gėlių natiurmortus, kurie bus eksponuojami parodoje greta P. Domšaičio kūrinių.

Rugsėjo 7 d., penktadienį, Lietuvos muziejų kelias pasieks Nidą ir kvies užsukti į Thomo Manno memorialinį muziejų, kuriame vyks literatūrinė muzikinė programa „Užpustyta Tėvynė“.

Juozo Marcinkevičiaus poemą „Užpustyta Tėvynė“ skaitys aktorius Sigutis Jačėnas. Programos metu skambės dainos, Christiano Bartscho surinktos XIX a. Mažojoje Lietuvoje ir sudėtos į dvitomį rinkinį „Dainų balsai“, kurį 1886–1889 m. Heidelberge išleido Tilžės lietuvių literatūrinė draugija. Dainuos Klaipėdos etnokultūros centro folkloro sambūris „Audenis“, vadovaujamas Valerijos Jankūnaitės, muzikuos džiazio pianistas Saulius Šiaučiulis.

Vokiečių rašytojas, Nobelio premijos laureatas Thomas Mannas (1875-1955) Nidoje ant Uošvės kalno pasistatė vasarnamį. Šiame name rašytojas su šeima praleido tris vasaras (1930-1932). Čia jis rašė romaną „Juozapas ir jo broliai“. Muziejuje yra eksponuojamas žymaus vokiečių dailininko, Thomo Manno bičiulio, ekspresionisto Ernsto Mollenhauerio tapybos darbas „Senoji gelbėjimo stotis Nidoje prie jūros“. Muziejus yra gausiai lankomas užsienio turistų.

Informaciją parengė Lietuvos muziejų kelio Mažojoje Lietuvoje koordinatore, Lietuvos Jūrų muziejaus Ryšių su visuomene skyriaus muziejūninkė edukologė Loreta Rimkienė (8 46 49 22 50).

Detali „Lietuvos muziejų kelio“ programa skelbiama Lietuvos muziejų portale www.muziejai.lt

Projekto rengėjas – Lietuvos muziejų asociacija ir 87 muziejai visoje Lietuvoje. Lietuvos muziejų kelią remia – Kultūros ministerija, pagrindinis Muziejų metų partneris – Lietuvos nacionalinis radijas ir televizija.

1812–2012-ieji:
DVIEJŲ ŠIMTMEČIŲ MUZIEJŲ KELIAS
Nuo Dionizo Poškos Baublių iki šiuolaikiško Lietuvos jūrų muziejaus

